

Jak se točil seriál „Třicet případů majora Zemana“

Jiřina Dvořáková

Záměr vytvořit několikanásobný televizní seriál, jehož „...hlavním obsahem budou příběhy příslušníka SNB v jednotlivých etapách vývoje naší socialistické společnosti“ se poprvé objevil v roce 1973 jako jeden z bodů dokumentu s názvem „Hlavní úkoly tiskového odboru sekretariátu FMV do XV. sjezdu KSČ“.¹

V dalším plánu činnosti Tiskového odboru sekretariátu FMV² byl již tento úkol formulován konkrétněji: „...v r. 1974 zahájit práce na seriálu „Případy majora Horáka“. Jde o hraný seriál o práci SNB od r. 1945 do současnosti, charakterizující společenský a politický vývoj u nás - zajistí Tiskový odbor sekretariátu FMV a Hlavní redakce armády, bezpečnosti a brannosti Čs. televize.“³

Oproti tomu v dopise režiséra Jiřího Sequense adresovaném Tiskovému oddělení MV ČSSR s datem 11.11.1973 se již hovoří o tom, že jmenovanému byla prostřednictvím pracovníků Redakce armády a bezpečnosti ČsT nabídnuta spolupráce na připravovaném seriálu „30 případů majora Zemana“.⁴ Také v následujících plánech činnosti tiskového odboru na rok 1974 je již seriálu ponechán tento pozměněný název.⁵

Zkušený režisér Jiří Sequens navrženou nabídku vřele uvítal a reálně viděl i možnost, aby se seriál začal vysílat již v roce 1975, tedy v roce 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a k připravovaným oslavám 30. výročí vzniku SNB.

Zároveň si však vymínil, aby seriál mohl natáčet jako jediný režisér, pouze s jedním výrobním štábem - na rozdíl od původního záměru, že seriál budou natáčet nejméně dva režiséři a dva výrobní štáby. Podle jeho názoru „... nejen autorská koncepce a herecké vedení hlavní postavy, ale i celá souhrnná tvůrčí a společensko-ideová atmosféra uzavřeného celku se zcela logicky soustřeďuje do

jediné nedělitelné odpovědnosti za takové závažné dílo“. Navrhl proto také vytvořit po dohodě s tiskovým odborem a redakcí armády, bezpečnosti a brannosti tři až čtyřčlenný autorský kolektiv, „... který by si rozdělil práci na přípravě dalších scénářů tak, aby postupně, v přesném ideovém a tvůrčím záměru pod mým

¹ A MV Praha, IX.správa FMV inv. jednotka 478

² Tiskový odbor FMV byl zřízen rozkazem MV ČSSR č. 25 z 15.5.1970 a na základě usnesení vlády ČSSR č. 211 z 21.6.1968 jako výkonný útvar, který organizuje a zabezpečuje propagační a publicistickou činnost u úkolech a výsledcích práce SNB a zpracovává jeho historii. Tiskový odbor byl organizačně začleněn v sekretariátu MV ČSSR a byl podřízen náčelníku sekretariátu. Náčelník tiskového odboru - tiskový tajemník MV ČSSR byl podřízen ministru vnitra ČSSR. Ve své činnosti se tiskový odbor řídil rozkazy, nařízeními a pokyny MV ČSSR a náčelníka sekretariátu MV ČSSR.

Tiskový odbor řídil redakce časopisu Signál, Bezpečnost a pracovníky v hlavních redakcích armády, bezpečnosti a brannosti Čs. rozhlasu a Čs. televize.

Dnem 1.1.1977 byl začleněn podle nařízení MV ČSSR č. 28/1977 do Správy pro politickovychovnou, vzdělávací, kulturní a propagační činnost s krycím názvem IX. správa FMV jako součást 4. odboru (odbor sdělovacích prostředků, propagační a kulturně výchovný). IX.správa FMV byla zrušena rozkazem MV ČSSR č. 12 z 22. 7. 1988.

³ IX.správa FMV i. j. 479

⁴ tamtéž i. j. 511-1/1973

⁵ tamtéž i. j. 480

vedením doplňoval zásobu (míněna zásoba scénářů - pozn. J.D.) výrobním potřebám.“ Zároveň Jiří Sequens poukázal na možnost využití zkušeností z práce na seriálu Hříšní lidé města pražského, který ukončil před dvěma lety.

V závěru svého dopisu J.S. uvádí: „V případě, že se rozhodnete svěřit mi takto celý úkol, odložím své současné tvůrčí plány a začnu okamžitě s výrobou „Třiceti případů“. Vedení Čs. filmu a FSB (Filmové studio Barrandov - pozn. J.D) by jistě pochopilo závažnost i odpovědnost takového úkolu a vyšlo by nám vstříc. O tom nepochybuji. Rozhodnete-li se jinak, nebude mi to lhostejné, protože na takový námět a možnost jeho realizace jsem léta čekal a cítím chuť i sílu takový velký úkol zvládnout. Avšak právě při vědomí jeho odpovědnosti nemohu postupovat jinak.“ Tiskový odbor sekretariátu FMV na podmínky režiséra Sequense přistoupil.

Na přípravě a vzniku seriálu tak spolupracovaly Tiskový odbor sekretariátu FMV, Československá televize a Československý film za účasti oddělení kultury ÚV KSČ. Veškerá podpora celému projektu ze strany Federálního ministerstva vnitra byla přislíbena ministrem vnitra ČSSR Jaromírem Obzinou.

Autoři

Za autora ideového námětu seriálu je považován náčelník Tiskového odboru sekretariátu FMV (později náčelník 4.odboru IX.správy FMV) plk. Jan Kovář. Hlavním dramaturgem se stal pracovník Ústřední redakce armády, bezpečnosti a brannosti Čs. televize ing. Jiří Procházka. Natáčení všech dílů realizoval osvědčený štáb Filmového studia Barrandov v čele s vedoucím výroby Josefem Císařem.

Na seriálu se podílely autorsky zhruba dvě desítky spisovatelů a scénáristů, mezi jinými již zmíněný Jiří Procházka, dále Oldřich Železný, Jiří Sequens, Jan Otčenášek, Ladislav Langpaul, Věra Kalábová, J.S. Kupka a další.⁶

Okruh autorů scénářů byl rozšiřován postupně. Autoři byli navrhováni dramaturgem v dohodě s režisérem a schvalování šéfredaktorem po konzultaci s náčelníkem Tiskového odboru sekretariátu FMV.

Všechny materiály o seriálu určené pro veřejnost schvaloval šéfredaktor Ústřední redakce armády, bezpečnosti a brannosti Československé televize plk. PhDr. M. Broumský a náčelník tiskového odboru J. Kovář.⁷

Zahájení natáčení

Realizace seriálu byla zahájena 22. března 1974 na zámku Lišno u Benešova natáčením scén ke druhému dílu seriálu s názvem „Vyznavači ohně“.⁸

Podle původního předpokladu mělo být do konce dubna 1975 dokončeno 10 dílů, druhá desítka se měla začít natáčet 1. června nebo 1. července 1975. První díl měl být promítán v květnu 1975 v rámci oslav 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Seriál měl být připraven k vysílání v září tak, aby finále vysílání proběhlo v únoru 1978. Předpokládané náklady na natočení jednoho dílu činily 1,5 mil. Kč, praxe ukázala, že by mohlo dojít ke snížení této

⁶ tamtéž i. j. 510-17/1977

⁷ tamtéž i. j. 509-19/1975

⁸ tamtéž i. j. 509-1/1974

částky na 1,3 mil. Kč, což by při 10 dílech znamenalo úsporu 1,5 mil Kčs.⁹ Další výroba jednotlivých povídek měla být realizována tak, aby do konce roku 1976 bylo hotovo 20 dílů, do konce roku 1977 pak 30 dílů a do února 1978 ještě 3 díly navíc.¹⁰

Skutečnost byla trochu odlišná. Vysílání prvních 10 dílů seriálu v ČsT bylo zahájeno v době od 11. ledna do 12. února 1976.¹¹

První ohlasy diváků

Oddělení sociologického výzkumu ČsT vyhodnocovalo ohlas a sledovanost seriálu v porovnání s dalšími tehdy vysílanými seriály „Nejmladší z rodu Hamrů“, „Mikuláš Benický“ a „Chalupáři“. Sledovanost jednotlivých dílů „Zemana“ měla vzestupnou tendenci a pohybovala se od 87 do 94 %.^{11/}

Uvedení nového televizního seriálu vzbudilo u některých diváků až nečekané reakce. V písemných materiálech tiskového odboru je založen úhledným rukopisem psaný dopis divačky, který je datován již 5. února 1976, svědčící o mimořádném nadšení, které v ní seriál vyvolal.

Píše se v něm mimo jiné: „Vážení soudruzi ! Dovolte mi, abych za generaci nás, kteří jsme neprožili ani bídu, ani hrůzu ze zabíjení, ani hlad, ani nezaměstnanost, abych za generaci nás, pro něž tato slova jsou jen pojmem, protože jsme se narodili již do slunných dnů, kdy naše mámy nemusely mít strach ze zítřka, abych za nás za všechny poděkovala prostřednictvím majora Zemana všem, kteří nám toto bezstarostné mládí připravili a dali nám možnost v klidu studovat, pracovat a žít. Seriál 30 případů majora Zemana ... je velmi hezký ve své opravdovosti a prostém, přesvědčivém vyprávění. Postava hlavního hrdiny ztělesněná Vladimírem Brabcem je tak milá, působivá, opravdová, že si tohoto hrdinu musí každý oblíbit ... Věříme mu každé slovo, každý krok a určitě pro mnoho lidí se stane příkladem pro jednání v různých životních situacích ...“¹²

Na závěr je připojena báseň: Majoru Zemanovi: *Poděkování*

V odkazu otce bránit právo jdeš,
před zlobou, nenávisť neuhneš
a čisté srdce Tvé a láska k lidu v něm
Ty rveš se s bezprávím, pomáháš lidem všem.

Nám vracíš vzpomínkou těžkých bojů chvíle
kdy z kruhu rodin svých ztráceli jste milé
Však lidé jako ty spojili zde svá srdce
proti bezpráví pozdvihli zbraně v ruce.

A proto radostně mohou se teď smát děti
už je to třicet let? V míru čas rychle letí!
My, jež jsme spatřili svět teprv po bitvě dohrané
teď bránit budem to, co daš nám, majore Zemane!

⁹ tamtéž i. j. 509-3/1975

¹⁰ tamtéž i. j. 509-19/1975

¹¹ tamtéž i. j. 509-5/1976

¹² tamtéž i. j. 509-2/1976

Dopis divačky se pracovníkům tiskového odboru natolik zalíbil, že kromě hlavního představitele Zemana a dalších tvůrců, kteří si jej údajně s velkým zájmem přečetli, jej poskytli redakci časopisu Signál ke zveřejnění.

Natáčení seriálu však neprovázely pouze příznivé ohlasy diváků, ale vyskytly se i méně příjemné okamžiky.

Tvůrčí neshody

Na přípravě a samotné realizaci seriálu se podílela, jak již bylo uvedeno, řada renomovaných autorů literárních scénářů. S námitkami a připomínkami vstupovali do seriálu odborní poradci i političtí pracovníci. Například po shlédnutí povídky číslo 24 „Klauni“ z roku 1967 byla na příkaz člena předsednictva a tajemníka ÚV KSČ Vasil Bilaka provedena drobná úprava (bez dalšího upřesnění).¹³

V průběhu natáčení byly původní scénáře jednotlivých dílů za pochodu přepracovávány. Nejvýznamnější měrou se na těchto úpravách, eventuálně i na nových verzích podílel režisér Sequens. Mnohdy použil původní postavy, základní situace i příběh z autorovy předlohy a částečně i text, ale začal si nárokovat celý honorář. To vyvolávalo konflikty jak s původními autory, kteří byli přizváni ke spolupráci po dohodě s režisérem, tak s hlavním dramaturgem seriálu Jiřím Procházkou.¹⁴

Během natáčení se mezi hlavním dramaturgem Jiřím Procházkou a režisérem Jiřím Sequensem začaly projevovat i názorové neshody na ideový obsah jednotlivých dílů seriálu. Proti sobě stály dvě výrazné tvůrčí osobnosti. Jejich vyhraněné názory se střetly zejména při natáčení příběhu z roku 1968 a závěrečného dílu z roku 1973. Oba díly měly být realizovány podle literárních předloh J. Procházky, s čímž režisér Sequens nesouhlasil a chtěl provést zásadní úpravy.

V květnu 1978, těsně před svým odletem do Tater na natáčení 22. dílu „Tatranské pastorale“, se obrátil režisér Sequens osobním dopisem přímo na ministra Obzinu a žádal ho o možnost konzultovat s ním své „... návrhy postupů, které by vedly k důstojnému zakončení „Zemana“ a vytáhly by tak seriál ze spekulací v tak ožehavých politických dilech (týká se dílů č. 24 a 30 - pozn. J.D.). Dále Sequens uvádí: „Věřím, že do mého návratu do Prahy (1.června) nebudou beze mne podniknuta žádná neumětelská a spekulativní opatření ze stran redakce, jejichž důsledky bychom museli trapně a pracně odstraňovat z cesty dobré věci.“¹⁵

Situace se však vyvíjela jinak. V informaci pro ministra vnitřní ČSSR z 22. srpna 1978 náčelník 4. odboru IX.správy FMV plk. Jan Kovář uvedl: „... hlavním problémem je závěrečná povídka (30. díl) „Lišky mění srst“, kterou s. Sequens odmítl natáčet. V zájmu zdárného dokončení celého seriálu byla dána s. Sequensovi možnost ztvárnit závěrečný díl v naději, že tento díl bude důstojným dovršením celého seriálu. To se však s. Sequensovi nepodařilo ... poslední díl by měl vyjadřovat myšlenku, že boj naší Bezpečnosti za ochranu socialistické společnosti pokračuje. V tom smyslu byl koncipován scénář „Lišky mění srst“. (o disidentech - pozn. J.D.) Jako náhradu za tento politický díl předložil s. Sequens

¹³ tamtéž i. j. 510-20/1978

¹⁴ tamtéž i. j. 509-6a/1976

¹⁵ tamtéž i. j. 510-17/1978

scénář „*Chrpy pro Zemana*“ (konečný název „*Růže pro Zemana*“ - pozn. J.D.), který je pro nás nepřijatelný ... nevyjadřuje danou dobu (r. 1973), a je v podstatě apolitický, nesoučasný, prvorepublikánský, starobylý, odpovídající „*Hříšným lidem města pražského*“. V roce 1973 se zabývá bývalou prostitutkou (upilovanou Fančou), zlodějem Jěnou, potomkem šlechtického rodu Kauniců apod. ... neukazuje práci SNB v pozitivním světle a má i politické chyby, jako například, že celoživotním posláním mjr. Zemana bylo obstarávání strážníků pro basy, čímž je charakterizována činnost socialistické Bezpečnosti ... třicátý díl by se měl natočit podle scénáře „*Lišky mění srst*“ po určitých, dříve dohodnutých úpravách.“¹⁶

Z dochovaných písemností tiskového odboru vyplývá, že rozpory mezi Sequensem a Procházkou vyvrcholily v roce 1979, kdy režisér provedl úpravu 25. dílu nazvaného „*Hrdelní pře*“, jehož autorem byl J. Procházka. Dramaturg ve svém dopise adresovaném náměstkyni Ústřední redakce České televize dr. Mileně Balašové 4. dubna 1979 „*ideově-umělecky*“ nesouhlasí s úpravou a navrhuje, aby byl změněn název povídky a aby nebyl vůbec uváděn jako autor, nebo aby byl zmiňovaný díl uváděn s podtitulem na motivy povídky J. Procházky z knihy *Hrdelní pře* napsal Jiří Sequens. Zároveň nechce být uváděn ani jako dramaturg. Ze stejných důvodů si nepřeje být uváděn jako dramaturg u 30. dílu „*Chrpy pro Zemana*“, protože tento díl „... vznikl proti mé ideově-umělecké koncepci celého seriálu a bez mého dramaturgického vlivu“.¹⁷

Seriál byl dokončen v květnu 1979, ve spisech 4.odboru IX. správy FMV není již žádná zmínka o tom, že by se oba problematické díly přepracovávaly. Přečteme-li si literární předlohy J. Procházky a porovnáme-li je s natočenými díly, můžeme se domnívat, že příběh nazvaný „*Štvanice*“, který zobrazuje rok 1968, se příliš neliší od povídky „*Hrdelní pře*“, ač její autor na to mohl mít jiný názor. V případě závěrečného dílu „*Růže pro Zemana*“ (původní pracovní název *Boj* pokračuje, posléze *Chrpy pro Zemana* - pozn. J.D.) lze soudit, že došlo ke kompromisu, v příběhu je zastoupena dějová linie a některé postavy z povídky „*Lišky mění srst*“, ale dochází ke změně prostředí a jmen některých osob podle představ režiséra Sequense.

Další průběh natáčení

V lednu 1977 Československá televize odvysílala v repríze na 2. programu první desítku seriálu a v návaznosti na to na 1. programu premiéru druhé desítky „*Zemana*“. Opět byla vyhodnocena sledovanost. Reprízované díly 1. - 10. dosáhly téměř 58%, nové díly na tom byly obdobně jako při zahájení vysílání seriálu.

Také v NDR, kde byl seriál vysílán, měl značný divácký ohlas. V informaci programového vedení televize NDR stranickým orgánům NDR se uvádí, že seriál „*Třicet případů majora Zemana*“ byl nejúspěšnějším seriálem tohoto žánru vůbec a že „... seriál byl sledován i nepřáteli NDR a plně obstál v konkurenci kapitalistických produkcí.“¹⁸

¹⁶ tamtéž i. j. 510-20/1978

¹⁷ tamtéž i. j. 510-3/1979

¹⁸ tamtéž i. j. 510-10/1977

V únoru 1977 bylo tedy dokončeno 20 dílů, první desítka za 527 kalendářních dnů, druhá za 751 dnů. Třetí desítka se měla natáčet v srpnu 1977 a měla být hotova za 548 dní.¹⁹

K odvysílání všech třiceti dílů seriálu došlo v ČsT v době od 26. září 1979 - 2x týdně na 2. programu repríza prvních dvaceti dílů a 1x týdně na 1. programu díly 21. - 30.

K zajištění publicity do té doby nejrozsáhlejšího seriálu vysílaného v Československé televizi se konala 14. září 1979 tisková konference ve Filmovém klubu v Praze, které se zúčastnili pro ten účel sezvaní redaktoři kulturních rubrik, literární a filmoví kritici a redaktoři, kteří se zabývali brannou a bezpečnostní problematikou. Na dotazy odpovídali tvůrci a hlavní představitelé seriálu.²⁰

Přátelská setkání

U příležitosti dokončení seriálu „Třicet případů majora Zemana“ se 27. září 1979 uskutečnilo přátelské setkání tvůrců s vedoucími funkcionáři FMV. Nejprve byly účastníkům v budově MV ČSSR v Praze Na Perštýně promítnuty závěrečné díly seriálu a poté odjeli všichni na zámek Zbraslav, kde je již očekávalo pohoštění a hudba. Jménem FMV promluvil náčelník IX. správy plk. ing. Jaroslav Verner, který poděkoval všem, kteří přispěli ke zdárnému dokončení seriálu. Celé akce se zúčastnilo celkem 150 osob.²¹

Toto přátelské setkání filmových pracovníků s vedením FMV nebylo ojedinělé. Již od počátku natáčení v r. 1974 i v jeho průběhu byly prostřednictvím tiskového odboru, později 4.odboru IX.správy FMV organizovány akce, kterých se zúčastňovali jak tvůrci a hlavní představitelé „Třiceti případů majora Zemana“, tak vedoucí pracovníci FMV, někdy i za přítomnosti ministra vnitra ČSSR Jaromíra Obziny. Jednalo se zpravidla o účast na projekci jedné až tří hotových povídek na Barrandově, po které následovalo přátelské setkání ve vile FMV na Vinohradech. Vedení FMV tak vyjádřilo zájem a podporu celému projektu a zároveň mělo možnost kontroly výsledků práce.

V této souvislosti stojí za zmínku Informace k ohlasu na setkání ministra vnitra ČSSR s tvůrci i herci televizního seriálu „Třicet případů majora Zemana“ ze 14. října 1974²², jak ji zaznamenal náčelník tiskového odboru plk. Jan Kovář. Uvádí se zde mimo jiné: „*Tvůrci seriálu a herci oceňují přístup ministra vnitra ČSSR a jeho spolupracovníků k výsledkům jejich práce ... Většina účastníků hovoří o tom, že takového setkání se zúčastnili poprvé. Líbilo se jim věcné, soudružské a otevřené jednání a velmi příjemné prostředí ... setkání má i velmi příznivý ohlas v divadlech. Tak například Haničinec při natáčení povídky „Rubínové kříže“ se nás ptal: Co jste to s těmi našimi herci dělali. Tito o ničem jiném od určité doby nemluví než o s. Obzinovi a tiskovém odboru FMV.*“

Jednou z velkých propagačních akcí z počátku natáčení se stalo výjezdové setkání filmařů s vedením FMV na zámečku ve Starém Hrozňatově u Chebu ve dnech 19. - 20. prosince 1974, kam účastníky, tzn. zástupce FMV včetně ministra vnitra Obziny, filmový štáb a hlavní představitelé, celkem 35 osob, dopravily dva vrtulníky FMV. Těsně předtím ještě shlédli první hotový díl seriálu na

¹⁹ tamtéž i. j. 510-3/1977

²⁰ tamtéž i. j. 510-13/1979

²¹ tamtéž i. j. 510-14-16/1979

²² tamtéž i. j. 509-21/1974

Barrandově. Ve Starém Hrozňatově přivítal hosty náčelník brigády PS Cheb, poté následoval slavnostní oběd s přípitky. Setkání bylo zakončeno přátelskou besedou s občerstvením v místní vinárně. K poslechu hrálo 6 hudebníků Ústřední hudby FMV. Nocleh byl zajištěn v prostorách zámečku a v chebském hotelu Hvězda. Druhý den po snídani byli hosté dopraveni vrtulníky zpět do Prahy.²³ Za úspěšné splnění mimořádných pracovních úkolů byly navrženy náčelníkem tiskového odboru odměny pro 10 příslušníků útvaru pohraniční brigády Cheb, 5 příslušníků Ústřední hudby FMV a 4 příslušníky V.správy FMV, kteří zajišťovali akci jako kuchaři, číšníci, řidiči a hudebníci. Odměny se pohybovaly ve výši od 700,- Kč do 2000,- Kč.²⁴

Kromě výše uvedených setkání, která se uskutečňovala v letech 1974-1979 zhruba dvakrát do roka, byly na různých místech republiky promítány v předpremiéře nové díly seriálu za účasti vedoucích představitelů kraje, města či podniku. Po promítnutí filmu následovala beseda tvůrců s diváky. Tyto akce se konaly několikrát do roka a sloužily propagaci seriálu a tím i práce Sboru národní bezpečnosti.

Podpora Federálního ministerstva vnitra

Již na samém počátku realizace seriálu přislíbil ministr vnitra ČSSR Jaromír Obzina na schůzce s režisérem Sequensem, že ze strany FMV bude seriálu poskytnuta veškerá pomoc a podpora. Během natáčení se potvrdilo, že tomu tak opravdu bylo.

FMV se prostřednictvím tiskového odboru snažilo vytvořit maximální podmínky pro práci celého tvůrčího kolektivu. Zajišťovalo kompars z řad vojáků MV, pozemní dopravní prostředky, ale i vrtulník či letadlo pro potřeby natáčení, řadu dobových rekvizit z depozitářů Muzea SNB a vojsk MV (staré řidičské průkazy, cestovní pasy, občanské průkazy, pouta, vysílačky, zapalovač - fotoaparát, poznávací značky apod.). Speciálně pro seriál bylo z rozhodnutí ministra vnitra ČSSR zakoupeno osvětlovací zařízení u firmy NSR Albert Koller za částku 21367,- DM. Podle dohody ze 14. listopadu 1975 byla souprava zapůjčena do péče výrobního štábu J. Císaře FSB a po skončení natáčení měla být jako majetek FMV vrácena tiskovému odboru pro další případné využití.²⁵

Zájem o seriál a podporu celému projektu vyjádřil ministr Obzina i svým osobním dopisem ministru vnitra Kubánské republiky, jímž ho žádal o poskytnutí pomoci při natáčení dvou dílů seriálu „Rukojmí z Bella Vista“ a „Poselství z neznámé země“, které se točily na Kubě začátkem roku 1978.²⁶

Také tiskový odbor zajišťoval mezinárodní spolupráci při natáčení některých povídek v NDR a na Kubě. V případě Kubánské republiky se pracovníci tiskového odboru podíleli i na výběru exteriérů a projednání podmínek spolupráce a byli přítomni i v průběhu vlastního natáčení. Nutno podotknout, že cestovné nebylo hrazeno z prostředků FMV, ale Filmového studia Barrandov. Jako zajímavost lze

²³ tamtéž i. j. 509-23-28/1974

²⁴ tamtéž i. j. 509-29/1974

²⁵ tamtéž i. j. 509-28/1975

²⁶ tamtéž i. j. 510-16/1977

uvést, že příležitosti k natáčení na Kubě chtěl režisér Sequens využít pro natočení exteriérů jiného filmu, celovečerního, širokoúhlého v produkci Čs. filmu s pracovním názvem „Princ za všechny peníze“, jehož ideový náčrt je přiložen k dopisu z 26. října 1977 adresovanému ministru Obzinovi. To mu však nebylo umožněno.²⁷

Ukončení natáčení a ocenění výsledků

Naposledy se sešli vedoucí pracovníci FMV s tvůrci tehdy největšího československého televizního seriálu 30. června 1980. Toto poslední přátelské setkání bylo zorganizováno pod záštitou ministra vnitra ČSSR za účasti členů Kolegia MV ČSSR, vedoucích oddělení ÚV KSČ Eugena Turzo a Miroslava Müllera, ústředního ředitele Čs. státního filmu dr. Jiřího Purše, režiséra FSB národního umělce Jiřího Sequense (titul národní umělec získal J.S. v průběhu natáčení tohoto seriálu - pozn. J.D.) a vedoucího redaktora Ústřední redakce armády, bezpečnosti a brannosti Čs. televize plk. PhDr. M. Broumského za účelem předání vyznamenání a odměn těm, kteří se zasloužili o úspěšné dokončení celého seriálu. Setkání se uskutečnilo opět ve vile FMV na Vinohradech.²⁸ Na základě rozhodnutí ministra vnitra ČSSR byly pozvaným účastníkům z řad filmových pracovníků a herců slavnostně předány Medaile SNB a odměny v podobě finanční částky nebo čtrnáctidenního rekreačního pobytu v zařízeních FMV.

Kroky, které předcházely udílení vyznamenání, byly v té době samozřejmostí. Všechny navrhované osoby byly nejprve prověřeny po stránce státobezpečnosti.²⁹

Setkání organizačně zajišťovala IX.správa FMV (Správa pro politicko výchovnou, vzdělávací, kulturní a propagační činnost) ve spolupráci se sekretariátem FMV, kádrovou správou FMV a V.správou FMV (Správa ochrany stranických a ústavních činitelů). Finanční úhrada spojená se setkáním šla z rozpočtu IX.správy FMV.

Závěr

Od doby svého vzniku získal seriál „Třicet případů majora Zemana“ řadu příznivců i odpůrců. Část diváků v něm spatřovala především napínavé detektivky nehledíc přitom tak na politickou a ideovou účelovost jednotlivých dílů. Část diváků „Zemana“ odmítla jako celek právě pro jeho tendenčnost.

Seriál se stal ukázkou toho, jak lze vhodným spojením schopných tvůrců a populárních filmových představitelů s účelovým výkladem zajímavých příběhů zaujmout širokou vrstvu obyvatelstva.

Prameny:

²⁷ tamtéž i. j. 510-23/1977

²⁸ tamtéž i. j. 511-2-8/1980

²⁹ tamtéž i. j. 510-13/1979

Archiv MV ČR Praha - archivní fond IX.správa FMV